

3/

DIOECESIS P.

Iurium - Massae Capitularis

FACTI SPECIES.

Pius Pp. IX, anno 1855, Diocesim X erigens, Capitulum Collegiale, inde iam ab anno 1660 ibidem exsistens, suppressit et in eius locum Capitulum Cathedralis constituit. Cui Capitulo attributa sunt omnia iura, quibus olim Capitulum Collegiale, iuxta systema massae communis capitularis, fruebatur. Secundum hoc systema praebendae aequali modo inter Membra Capituli, i.e. inter Dignitates et simplices Canonicos, dividebantur.

At, cum vi legum civilium dd. 15 februarii 1867 et 11 augusti 1870 omnia bona Capituli Cathedralis publicata seu usurpata fuerint, ex parte Status civilis in locum singularum praebendarum sic dictum supplementum congruae institutum est. Quae substitutio naturam ipsam massae communis capitularis nullo modo mutavit. Permansit, igitur, systema massae communis, non autem systema singularum praebendarum. Quare, Dignitates et Officiales eiusdem Capituli Cathedralis nullam aliam differentiationis summam, dignitatis causa, percipiebant, praeter supplementum congruae.

Huiusmodi systema confirmarunt etiam Capituli Cathedralis Statuta, ab Ordinario loci die 4 aprilis 1900 approbata.

Etiam postquam Gubernium Italicum auxit congruam Dignitatum et Officialium, et post decreta a S. C. Concilii diebus 16 maii et 4 iulii 1926 lata (AAS 17, 1925, p. 382), usque ad diem 31 decembris 1963 viguit systema massae communis capitularis, cum integration specialis aliquotae, quam Dignitates et Officiales Capituli recipiebant.

Anno 1967 Ordinarius loci edidit hoc Decretum: «..... *decretiamo* che nel Capitolo di X sia ripristinata la massa comune alla quale i singoli Beneficiati devono versare il proprio supplemento di congrua e che la medesima sia distribuita ai singoli in qualità differenziate in proporzione alle quote di immissione. *Annulliamo* qualsiasi consuetudine contraria perchè non è ammissibile che la differenza tra

semplici canonici, dignità ed uffici, sia solo differenza "honoris causa" ».

Contra hoc Decretum nonnulli canonici, die 9 novembris 1967, ad S. Congregationem Concilii recursum fecerunt, additis congruentibus documentis, deductionibus et animadversionibus.

Sacra Congregatio pro Clericis litteris die 29 novembris 1968 datis Decretum Ordinarii loci confirmavit atque edixit, ut supra allata Statuta Capituli Cathedralis refoventur ad mentem Decretorum Concilii « *Christus Dominus* » n. 27, « *Presbyterorum Ordinis* », n. 20 et M.P. « *Ecclesiae Sanctae* », nn. 8, 15-18, ita ut ab Ordinario ad experimentum et ad tempus usque ad reformationem CIC confirmari possint.

Episcopus, acceptis supracitatis litteris S. Congregationis pro Clericis, die 1 iunii alterum dedit Decretum, quo decisionem eiusdem Congregationis executioni mandavit.

Tandem die 1 iulii 1969 canonicus D.F. recursum interposuit apud Sectionem Alteram Signaturae Apostolicae adversus Decretum episcopale diei 1 iunii 1969.

Patrunus recurrentis die 17 iulii 1969 a Signatura Apostolica petiit suspensionem executionis impugnatae decisionis. In Congressu diei 23 iulii 1969, Signatura Apostolica decrevit: « *Instantiam pro suspensione executionis impugnatae decisionis non esse a limine reiiciendam* ».

IN IURE ET IN FACTO.

1. - Unumquodque Capitulum sua statuta habere debet. Quae statuta condenda sunt per legitimum actum capitularem, ad normam can. 101 § 1, 397, n. 4, et approbationi Episcopi subiicienda. Immo si, post mandatum Episcopi, Capitulum statuta non conficiat, exacto sexto ab intimatione mense, Episcopus eadem conficiat Capituloque imponat. Statuta iam condita et approbata, sine auctoritate Episcopi nec abrogari nec mutari possunt (can. 410).

Ipsa autem statuta de rebus ad Capitulum spectantibus agunt secundum et praeter, non vero contra ius commune. Itaque statuta, quae post Codicem emendata non sunt nec eiusdem praescriptionibus sunt contraria, abrogata dici non possunt.

Proinde si Capitulum X de quo agitur, propria statuta, praesertim circa distributiones capitulares, non mutavit, eadem statuta abrogata dici non possunt. Immo ipsa S. Congregatio pro Clericis litteris diei 28 novembris 1968 expresse declarat: « Il Capitolo X si regge ancora con gli statuti del 1900 ».

2. - Mutatio autem, quae a die 1 ianuarii 1964 systema distributionum capitularium adfecit, ex eo tantum manat, quod Canonicus Archidiaconus hac in causa resistens una cum ceteris Dignitatibus et Officialibus Capituli, ab illa die recusavit supplementum auctae congruae ab Italico Gubernio tributum in massam communem immittere.

Idem vero Canonicus mense octobris 1963 propositionem hoc sensu Episcopo exhibuerat; sed non constat huiusmodi propositionem per decisionem actus capitularis nec ab Episcopo approbatam fuisse. Ipsa igitur normas statutorum Capituli ad illud tempus vigentes mutare non valuit.

4. - Decreta quoque tum S. Congregationis pro Clericis tum Episcopi intenderunt, normas peculiare statutorum Capituli X mutare, quin tamen via iuris ordinaria, canone 410 praescripta atque indicata Litteris Circularibus diei 25 iulii 1923 (AAS. 1923, p. 453) ab eodem S. Dicasterio edictis, adiretur, h.e. quin ageretur per actum capitularem ab Episcopo approbatum vel per nova statuta in forma iuris condita.

Praeterea, id quod declaratum est ab illo S. Dicastero: « Il Capitolo X si regge ancora con gli statuti del 1900 », ab ipso Episcopo confirmatur: « Un giurista sta preparando la revisione dello statuto del Capitolo e appena sarà pronta verrà approvata ad experimentum. Intanto resta in vigore, per quanto è possibile il vecchio statuto ».

Donec igitur nova statuta emendata et approbata vigere inceperint, status quo veterum statutorum, non exclusis distributionibus, in Capitolo X sustinendus est.

DECISIO. - Die 7 iulii 1970, in Congressu habito coram E.mo Cardinali Praefecto, de recursu a canonico D. F. interposito adversus decisionem a S.C. pro Clericis die 28 novembris 1968 latam, decretum est: Recursum esse admittendum ad disceputationem.